

Noord-Brabant: Vluchtelingen voor Vlinders

Noord-Brabant: Vluchtelingen voor Vlinders

Tekst

Gerdien Bos-Groenendijk, Minke Greve & José Kok

Rapportnummer

VS2018.009

Projectnummer

P-2016.002

Productie

De Vlinderstichting
Mennonietenweg 10
Postbus 506
6700 AM Wageningen
T 0317 46 73 46
E info@vlinderstichting.nl
www.vlinderstichting.nl

Opdrachtgever

Provincie Noord-Brabant (Andrea van Schaik-Almasi & Hans van Engen)

Deze publicatie kan worden geciteerd als

Bos-Groenendijk, G.I., M. Greve & J.M. Kok (2018). Noord-Brabant: Vluchtelingen voor Vlinders. Rapport VS2018.009. De Vlinderstichting, Wageningen.

Trefwoorden

Vluchtelingen, COA, Wasven, Strabrechtse Heide, Liempde, Leende, Budel, Landgoed De Utrecht, kleine ijsvogelvlinder, gentiaanblauwtje, kommavlinder

Maart 2018

Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigden/of openbaar gemaakt d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van De Vlinderstichting, noch mag het zonder een dergelijke toestemming gebruikt worden voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoud

Samenvatting	4
1. Inleiding.....	5
2. Verloop van het project	6
3. Groendomein Wasven.....	9
4. Stadsboerderij Eyghentijds.....	11
5. Landgoed De Hoevens	12
6. Strabrechtse Heide	13
7. Brabants Landschap	15
8. Liempde.....	18
9. Natuurwerkdag	21
10. Gemeente Sint Anthonis	23
11. Landgoed De Utrecht	24
12. Duurzame doorwerking.....	25
13. Conclusie	26

Vluchtelingen en geocachers creëerden op de Strabrechtse Heide nieuw leefgebied voor het gentiaanblauwtje.

Samenvatting

In november 2015 ontstond het idee bij De Vlinderstichting om activiteiten voor vluchtelingen te gaan organiseren. Graag wilden we met dit project inspelen op de actualiteiten, door op een positieve manier vluchtelingen en Nederland met elkaar te verbinden.

In dit project hebben we dertien natuurwerkactiviteiten in de provincie Noord-Brabant georganiseerd op zeven verschillende locaties. De activiteiten hadden steeds dezelfde opzet. De vluchtelingen werden op de afgesproken tijd met een bus opgehaald op de opvanglocatie en naar de werklocatie gebracht. Bij de start werd door de terreinbeheerder uitgelegd wat er moest gebeuren. Daarna werd er 2 à 3 uur gewerkt en werden de werkzaamheden afgesloten met een lunch in het veld.

Dit verslag geeft in tekst en beeld een indruk van de verschillende activiteiten. Na een vliegende start begin 2016 liep het animo in de tweede helft van 2016 behoorlijk terug door de verminderde vluchtelingenstroom. We hebben ons beleid hierop moeten aanpassen: meer tijd moest gestoken worden in werving en daarom besloten we geen nieuwe samenwerkingen meer aan te gaan met azc's, maar door te gaan met de samenwerkingen die tot nu toe succesvol waren geweest. Dit heeft erin geresulteerd dat er in 2017 nog acht succesvolle activiteiten konden worden georganiseerd.

De vluchtelingenactiviteiten verliepen over het algemeen succesvol en de reacties waren hartverwarmend positief. Bij meerdere activiteiten is de vraag gesteld: "Wanneer mogen we weer komen?" Voor de vluchtelingen waren deze activiteiten een doorbreking van de dagelijkse sleur, een kans om zich nuttig te maken en iets van Nederlands cultuur en natuur te zien. Ook gaven veel vluchtelingen aan het fijn te vinden iets voor de natuur in Nederland te kunnen doen. We zijn blij dat we op deze manier iets voor hen hebben mogen betekenen, terwijl zij op hun beurt nuttig werk deden ter behoud van onze zeldzame vlinders!

Vluchtelingen vertellen op de Strabrechtse Heide aan een journalist hun schrijnende verhalen over hun vlucht uit Syrië en hun reis (grotendeels te voet) naar Nederland.

1. Inleiding

De provincie Noord-Brabant streeft ernaar om bijdragen van burgers aan de natuur te versterken door in te zetten op het verstevigen van vrijwilligersgroepen en groene burgerinitiatieven. Ook zet de provincie met de leefgebiedenbenadering in op bescherming van prioritaire soorten. Het project 'Vluchtelingen voor Vlinders' speelde hierop in door activiteiten te organiseren waarmee vluchtelingen in beweging konden komen voor vlinders.

Aanleiding

In november 2015, toen een stroom vluchtelingen ons land binnentrok en een groot aantal noodopvanglocaties moest worden ingericht, ontstond bij De Vlinderstichting het idee om activiteiten voor vluchtelingen te gaan organiseren. Vanuit onze ervaring uit eerdere projecten, waarin we soortgelijke activiteiten organiseerden voor geocachers, verwachtten we dat zo'n project succesvol zou worden. Graag wilden we met dit project inspelen op de actualiteiten, door op een positieve manier vluchtelingen en Nederland met elkaar te verbinden.

Doelstelling

Door natuurwerkactiviteiten voor vluchtelingen te organiseren in gebieden waar vlindervriendelijk beheer al te lang is blijven liggen, worden vier doelen bereikt:

1. Achterstallig onderhoud in natuurgebieden wordt uitgevoerd.
2. Vlinders voelen zich weer beter thuis in het gebied.
3. Vluchtelingen hebben iets omhanden, voelen zich voldaan en integreren tegelijkertijd in de Nederlandse samenleving.
4. Nederlanders maken op een laagdrempelige manier contact met vluchtelingen.

Leeswijzer

In de volgende hoofdstukken krijgt u een indruk van de verschillende activiteiten. Eerst is een verkennende activiteit beschreven, die als voorproefje op het project is georganiseerd in februari 2016. Daarna zijn de zeventien activiteiten uit dit project in beeld gebracht, die plaatsvonden van augustus 2016 tot december 2017. Deze zijn in hoofdstukken gegroepeerd per locatie. Alle foto's in dit rapport zijn gemaakt door deelnemers aan de activiteiten of door De Vlinderstichting.

Dankwoord

Graag willen we via deze weg alle betrokkenen hartelijk danken voor het mogelijk maken van deze activiteiten. Allereerst dank aan de boswachters en terreineigenaren Alfred van Kempen, Thomas Freitag, Charlotte Michielsen, Jap Smits, Mari de Bijl, Marijke Moysons en Leon Liebrechts, en ook vrijwilligers Minke Greve, Eric van Oijen, Dorine Bekkers en Tanja van Sambeek, dat we op jullie terrein aan de slag mochten gaan en voor de enthousiaste organisatie (ook al ging het op sommige locaties helaas niet door). Ook danken we alle betrokken medewerkers van het COA voor het werven van deelnemers op de opvanglocaties. Heel blij zijn we ook met de betrokkenheid van Nederlandse vrijwilligers uit diverse vrijwilligersgroepen, die als gastheren en gastvrouwen op wilden treden door de vluchtelingen eenmalig in hun groep op te nemen. Dank ook aan de provincie Noord-Brabant: zonder jullie financiële steun was dit project niet mogelijk geweest. En last but not least danken we alle vluchtelingen en geocachers voor deelname aan één van de activiteiten en het vele werk dat jullie hebben verzet.

2. Verloop van het project

Zeventien activiteiten zijn georganiseerd in de provincie op tien verschillende locaties. Om een basis te leggen voor continuering van het project, was het wenselijk om op dezelfde plekken, met dezelfde vrijwilligers, meerdere keren aan de slag te gaan. Daarom zijn op kansrijke locaties twee of zelfs meer activiteiten georganiseerd.

Het concept in het kort

In natuurgebieden is veel werk te doen, vaak arbeidsintensief werk dat blijft liggen omdat er niet voldoende mankracht of geld voor beschikbaar is. Denk bijvoorbeeld aan kleinschalig plaggen, snoeien, opslag verwijderen, etc. Deze maatregelen, mits goed uitgevoerd, verhogen de natuurkwaliteit van het gebied en geven een boost aan bedreigde vlinders en andere diersoorten.

Vluchtelingen die wachten op een uitspraak en ondertussen niets omhanden hebben, voelen zich nutteloos en vervuild. Activiteiten geven uitkomst, doorbreken de sleur van verveling en maken dat ook deze mensen zich weer nuttig en gewaardeerd kunnen voelen. Bovendien maken vluchtelingen zo kennis met de Nederlandse natuur, cultuur en taal.

Werkwijze

De activiteiten hadden steeds dezelfde opzet. De vluchtelingen werden op de afgesproken tijd met auto's of met een bus opgehaald op de opvanglocatie en naar de werklocatie gebracht. Bij de start werd door de terreinbeheerder uitgelegd wat er moest gebeuren. Daarna werd er 2 à 3 uur gewerkt tezamen met Nederlandse vrijwilligers en werden de werkzaamheden afgesloten met een lunch, ook met iedereen samen. De terreinbeheerder zorgde gewoonlijk voor gereedschap, handschoenen en koffie en thee. De Vlinderstichting zorgde voor de lunch. Na afloop kregen de deelnemers als bedankje een vlinderposter en een lekkernij mee. Vooral de vlinderposters vonden telkens gretig aftrek: niet alleen de kinderen, maar ook de volwassenen vonden het erg leuk om een poster uit te kiezen.

Vluchtelingen kiezen een poster uit die ze als bedankje mee mogen nemen na de activiteit in Liempde.

Overzicht van de activiteiten

In dit project hebben we zeventien natuurwerkactiviteiten in de provincie Noord-Brabant georganiseerd. Van de zeventien activiteiten moesten helaas vier activiteiten op het laatste moment worden afgelast vanwege te weinig deelnemers, deze zijn aangeduid met het woordje AFGELAST. Dertien activiteiten hebben succesvol en tot grote tevredenheid van de vluchtelingen en de terreinbeheerders plaatsgevonden. Tabel 1 geeft een overzicht van de activiteiten die georganiseerd zijn.

Tabel 1: Natuurwerkactiviteiten met vluchtelingen in Noord-Brabant in 2016 en 2017.

Datum	Locatie	Opvanglocatie	Werkzaamheden	Doelsoorten	Aantal mensen
10-8-2016	Groendomein Wasven	Eindhoven	Broodjes bakken	Vlinders en bijen algemeen	25
7-9-2016	Stadsboerderij Eyghentijds	Rosmalen	Wieden en poten	Vlinders en bijen algemeen	AFGELAST
27-9-2016	Landgoed De Hoevens	Gilze en Rijen	Opslag verwijderen	Gentiaanblauwtje	AFGELAST
8-10-2016	Strabrechtse Heide	Eindhoven	Opslag verwijderen	Kommavlinder, heivlinder	35
8-10-2016	Brabants Landschap	Budel-Cranendonck	Opslag verwijderen	Heideblauwtje, heivlinder	20
15-10-2016	Liempde	Oisterwijk	Hooien, snoeien	Vlinders en bijen algemeen	35
19-10-2016	Groendomein Wasven	Eindhoven	Snoeien	Vlinders en bijen algemeen	AFGELAST
2-11-2016	De Vlasroot (natuurwerkdag)	Eindhoven	Opslag verwijderen	Vlinders en bijen algemeen	45
21-1-2017	Liempde	Oisterwijk	Bosrandbeheer	Kleine ijsvogelvlinder	30
11-3-2017	Liempde	Oisterwijk	Bosrandbeheer	Kleine ijsvogelvlinder	35
15-3-2017	Brabants Landschap	Budel-Cranendonck	Opslag verwijderen	Heideblauwtje, heivlinder	45
16-3-2017	Gemeente Sint Anthonis	Overloon	Struweel aanplanten	Vlinders en bijen algemeen	AFGELAST
14-10-2017	Strabrechtse Heide	Budel-Cranendonck	Opslag verwijderen	Gentiaanblauwtje	80
4-11-2017	Soerendonck (natuurwerkdag)	Budel-Cranendonck	Opslag verwijderen	Vlinders en bijen algemeen	20
18-11-2017	Liempde	Oisterwijk	Bosrandbeheer	Kleine ijsvogelvlinder	40
22-11-2017	Brabants Landschap	Budel-Cranendonck	Opslag verwijderen	Vlinders en bijen algemeen	8
15-12-2017	Landgoed De Utrecht	Oisterwijk	Opslag verwijderen	Vlinders en bijen algemeen	35

Herkomst

Verreweg de meeste vluchtelingen die aan dit project hebben meegedaan, kwamen uit Syrië. Daarnaast kwamen er regelmatig mensen uit Eritrea, Somalië, Iran, Irak of Afghanistan. De samenstelling van de groep was meestal niet erg gemêleerd. De meeste deelnemers waren jongemannen. Soms waren er ook kinderen bij, meestal in gezelschap van hun moeders. Een enkele keer waren er wat oudere mannen of vrouwen of jongedames bij.

Vluchtelingen uit Syrië en Afrika helpen de Natuurwerkgroep te Liempde.

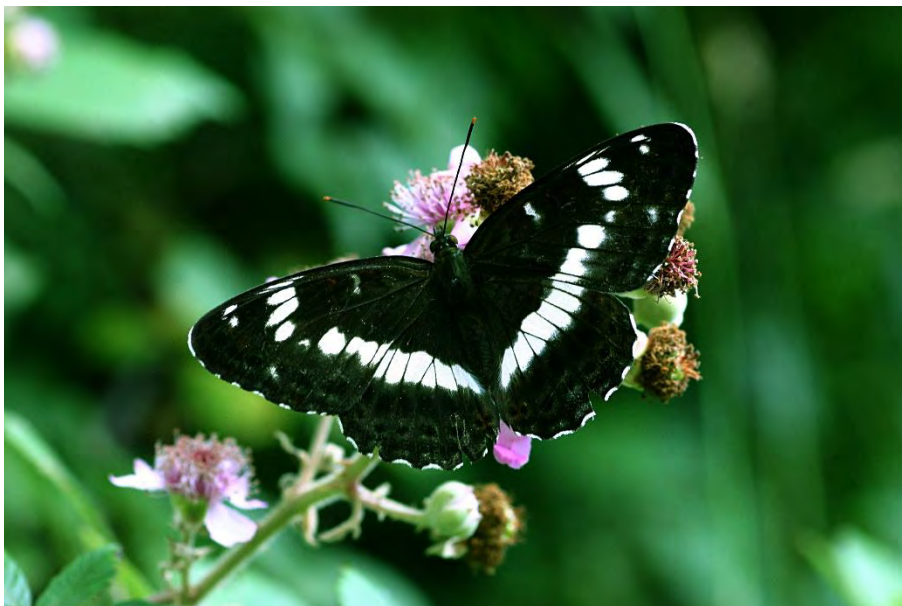
Animo

Toen we het project begin 2016 initieerden, was er ontzettend veel animo; niet alleen voor de verkennende activiteit in Noord-Brabant op 25 februari, maar ook voor door ons georganiseerde activiteiten in Gelderland. Bij de start van het project in augustus 2016 was het animo behoorlijk teruggelopen. De instroom van vluchtelingen was toen inmiddels flink gedaald en veel noodopvanglocaties waren alweer bezig zich te sluiten. Het was moeilijk om toen voldoende mensen voor een activiteit te vinden. Alleen een wervingsposter ophangen bleek niet meer voldoende (begin 2016 was dat nog wel voldoende), er moest ook actief geworven worden door de medewerkers van het COA. Niet in alle asielzoekerscentra hadden de COA-medewerkers daar echter tijd en mankracht voor. Vandaar dat in die periode enkele activiteiten moesten worden afgelast vanwege te weinig animo. In de rest van het project hebben we daarom alleen nog activiteiten georganiseerd met de asielzoekerscentra van Oisterwijk en Budel-Cranendonck. Hier hadden we inmiddels goede contacten en waren de mensen van het COA bereid om de kamers langs te gaan om mensen te werven.

Onvoorspelbaar

Het werken met vluchtelingen vergt een bepaalde flexibele insteek. Ten eerste komen zij vaak uit een cultuur waarbij bij het nakomen van een afspraak niet op een kwartiertje wordt gekeken. Ten tweede werkt het niet om ver van tevoren te plannen, omdat er nogal wat mensen verhuisd worden tussen de azc's. Iemand die een week van tevoren nog op een locatie is, kan binnen een paar dagen verhuisd zijn naar een andere locatie zonder dat hij dat van tevoren wist. Ten derde ging het in ons project om vrijwillige activiteiten, waardoor het soms gebeurt dat mensen zich inschrijven maar op de ochtend zelf niet op komen dagen omdat ze toch liever in bed blijven.

Zo kon het dus gebeuren dat eenmaal een activiteit is afgelast omdat er op de ochtend zelf niemand kwam opdagen, terwijl er wel vijf inschrijvingen waren. Maar ook is het wel gebeurd dat er slechts vijf inschrijvingen waren, maar uiteindelijk meer dan vijftien mensen meegingen met de activiteit. Deze onvoorspelbaarheid maakte het moeilijk om ruim van tevoren te bepalen of een activiteit wel of niet door kon gaan. Enkele malen is daarom een activiteit pas de dag van tevoren of zelfs op de ochtend zelf afgezegd, terwijl de boodschappen al gedaan waren en de bus al was gereserveerd.

De kleine ijsvogelvlinder is één van de doelsoorten waarvoor we in dit project aan de slag gingen.

3. Groendomein Wasven

Groendomein Wasven omvat zes hectare cultuur- en natuurhistorisch groen in het stadsdeel Tongelre te Eindhoven. Op het Groendomein is een vrijwilligersgroep actief die voornamelijk bestaat uit omwonenden en die zich inzet om het Groendomein Wasven te behouden en te versterken via duurzame ontwikkeling. In samenwerking met deze vrijwilligersgroep en terreinbeheerder Alfred van Kempen werden drie activiteiten georganiseerd.

Datum	Doelsoorten	Aantal mensen	Vluchtelingen	Werkzaamheden
25-2-2016	Vlinders en bijen algemeen	30	18	Snoeien, akker zaaiklaar maken
10-8-2016	Vlinders en bijen algemeen	25	22	Broodjes bakken
19-10-2016	Vlinders en bijen algemeen	n.v.t.	n.v.t.	Snoeien

Verkennde activiteit op 25 februari 2016

Als voorproefje op het project werd in februari 2016 een eerste vluchtelingenactiviteit georganiseerd. Hiermee kreeg het project meteen een vliegende start. Er was geweldig veel animo en enthousiasme onder de vluchtelingen, die uit de noodopvang in Veldhoven kwamen. Ze gunden zich zelfs geen tijd om na aankomst eerst een kopje koffie te drinken, ze wilden meteen aan de slag. In twee groepen werd er gewerkt: de eerste groep bracht gesnoeide takken naar een houtwal en de tweede groep verwijderde stenen van een in te zaaien akker. Er werd zelfs zo hard gewerkt dat de snoeiers het niet bij konden houden en alles al klaar was voordat de tijd om was. En dat was maar goed ook, want tegen lunchtijd begon het te sneeuwen en werd het toch wel wat koud om buiten te blijven. Tijdens de eerste, verkennende activiteit op 25 februari is door de provincie Noord-Brabant een [promotiefilmpje](#) gemaakt.

Broodjes bakken op 10 augustus 2016

Omdat het zomervakantie was, ontstond het idee om een activiteit te organiseren waarbij de kinderen lekker bezig konden zijn met het bakken van een broodje, terwijl de ouders in de natuur aan de slag konden. Helaas kon het werken in de natuur niet doorgaan vanwege te weinig beschikbare begeleiding. Daarom ging alleen het kinderdeel door. Dit keer kwamen de vluchtelingen uit Eindhoven, want de noodopvanglocatie in Veldhoven was inmiddels gesloten.

Er werden heerlijke broodjes gebakken in de vorm van een vlinder, en de kinderen mochten zelf kruidenboter maken met kruiden uit de tuin. Ook mochten ze bloemen plukken uit de idylle, en konden ze tegelijkertijd echt vlinders kijken. Uiteindelijk werd dit dus meer een educatieve dan een uitvoerende activiteit, maar ook educatie speelt een sleutelrol in de bescherming van de natuur!

Laatste activiteit op 19 oktober 2016 - AFGELAST

Omdat er al twee keer veel animo was geweest, probeerden we nog een derde activiteit te organiseren op Groendomein Wasven. Er was immers nog werk genoeg te doen. Een derde activiteit kwam echter niet van de grond. Er waren te weinig inschrijvingen om de activiteit te laten doorgaan. Later bleek dat de bewoners van azc Eindhoven inmiddels de gelegenheid kregen om te werken op de Stadsakker naast het complex. Dat zou het verschil in animo kunnen verklaren met de voorgaande activiteiten. We hebben hierna dan ook niet meer geprobeerd om met de bewoners van Eindhoven een activiteit te organiseren.

4. Stadsboerderij Eyghentijds

Stadsboerderij Eyghentijds brengt het platteland in de stad en werkt vanuit die visie aan het verbinden van mensen met het platteland, de dieren, natuur en cultuurhistorie. Op het erf brengt imkerij Stad & Streek het belang van de bijen onder de aandacht van een groot publiek. In samenwerking met Thomas Freitag van de imkerij werd een activiteit georganiseerd om in de bijentuinen te gaan werken.

Datum	Doelsoorten	Aantal mensen	Vluchtelingen	Werkzaamheden
7-9-2016	Vlinders en bijen algemeen	n.v.t.	n.v.t.	Wieden en plantjes poten

Werken in de bijentuinen op 7 september 2016 - AFGELAST

Voor deze activiteit werden posters opgehangen op de noodopvanglocatie in Rosmalen. In de week voorafgaand aan de actie meldden 5 mensen zich aan, genoeg om het door te laten gaan. Op de ochtend zelf kwam er echter niemand opdagen en moest de bus onverrichterzake naar huis terug worden gestuurd. Omdat de opvanglocatie enige weken later zijn deuren sloot, hebben we geen nieuwe poging gedaan om op deze locatie iets te organiseren.

WORKING FOR BEES

When? Wednesday September 7 and 14, 2016
What time? 9:30 AM – 3:30 PM (lunch included)
Who? 15 persons (men, women and children are welcome)

At 9:30 AM a bus or car will bring you to the City Farm Eyghentijds. There we will work in the bee gardens: weeding and planting new plants. We will have a lunchbreak together at the farm (we supply the lunch) and we will go back to the Autotron at 3 o'clock PM. You can subscribe for both dates or for one of them. Come and join to help the bees and the butterflies!

De wervingsposter die in de noodopvanglocatie in Rosmalen heeft gehangen.

5. Landgoed De Hoevens

Landgoed De Hoevens is een eeuwenoud landgoed, waarvan het beheer is gericht op duurzaamheid, het behoud van het historische cultuurlandschap en de verbinding tussen mens en natuur. Op het landgoed komen bijzondere soorten flora en fauna voor, waaronder het bedreigde gentiaanblauwtje. Op initiatief van eigenaar Floris van der Lande werd een activiteit georganiseerd om opslag te verwijderen voor deze vlinder.

Datum	Doelsoorten	Aantal mensen	Vluchtelingen	Werkzaamheden
27-9-2016	Gentiaanblauwtje	n.v.t.	n.v.t.	Opslag verwijderen

Opslag verwijderen op 27 september 2016 - AFGELAST

Voor deze activiteit werden posters opgehangen op het asielzoekerscentrum van Gilze en Rijen. Helaas bleek op de middag voorafgaand aan de activiteit dat zich geen bewoners hadden aangemeld en is de activiteit geannuleerd. Voor Landgoed De Hoevens was dit zo'n ontgoocheling dat ze niet nogmaals een poging wilden ondernemen om iets te organiseren.

COME AND HELP IN NATURE

When? Tuesday September 27, 2016
What time? 9:30 AM till 02:00 PM (lunch included)
Who? 6 persons

This butterfly, the 'gentiaanblauwtje' really needs help! If nothing happens, then all the heather where it lives, turns into forest. That's why we will work in the heather to pull out the small trees.

At 9:30 AM a bus will bring you to the heather at Landgoed De Hoevens. There we will work together. We will have a lunchbreak together (we supply the lunch), and the bus will bring you back around 2 o'clock PM. Come and join to help the butterflies! Wear firm shoes and warm clothes that may become dirty.

De wervingsposter die in de opvanglocatie van Gilze en Rijen heeft gehangen.

6. Strabrechtse Heide

De Strabrechtse Heide is een afwisselend heidegebied van zo'n 1500 hectare en wordt beheerd door Staatsbosbeheer. De heide herbergt tal van bijzondere soorten flora en fauna. Wij gingen in dit project aan de slag voor kommavlinder, heivlinder, heideblauwtje en gentiaanblauwtje. Samen met boswachter Jap Smits van Staatsbosbeheer werden twee grote activiteiten georganiseerd waar, naast vluchtelingen, ook geocachers voor werden uitgenodigd.

Datum	Doelsoorten	Aantal mensen	Vluchtelingen	Werkzaamheden
8-10-2016	Kommavlinder, heivlinder	35	1	Opslag verwijderen
14-10-2017	Gentiaanblauwtje	80	16	Opslag verwijderen

Eerste activiteit op 8 oktober 2016

In het asielzoekerscentrum in Eindhoven werden bewoners geworven voor de activiteit op de Strabrechtse Heide, maar slechts één persoon schreef zich in. Omdat er echter ook 25 geocachers meededen, kon de actie wel gewoon doorgaan. Er heerste een gezellige sfeer op de heide en de vluchteling, een jongeman uit Syrië, vermaakte zich prima tussen alle Nederlanders. Hij stond volop in de belangstelling. Gewapend met zagen en snoeischaars werd een dichtbegroeid stuk hei weer helemaal vrij gemaakt van berkjes en dennetjes. Een actie met een duidelijk zichtbaar effect!

Voor de werkzaamheden:

Na de werkzaamheden:

Record aantal helpers op 14 oktober 2017

Het grootste aantal mensen in dit project kwam op 14 oktober 2017 bijeen op de Strabrechtse Heide. Ditmaal waren de vluchtelingen geworven in het asielzoekerscentrum Budel-Cranendonck, omdat het animo is Eindhoven erg terug was gelopen. Zestien vluchtelingen en maar liefst 50 geocachers hielpen mee om nieuw leefgebied te creëren voor het gentiaanblauwtje. Een dennenbosje met boompjes van ongeveer 10 jaar oud werd volledig omgezaagd, waardoor op die locatie nieuwe natte heide tot ontwikkeling kan komen. Het was een gezellige drukte, en de feestvreugde werd nog verhoogd door het warme zonnetje dat stralend scheen.

Tijdens dit event waren twee journalisten aanwezig die een artikel hebben geschreven voor respectievelijk [Heeze-Leende 24](#) en De Parel van Brabant (zie hiernaast).

Vluchtelingen helpen de vlinders

Door Roy de Leijer

HEEZE - Bewoners van het AZC in Budel en geocachers uit de regio hielpen onlangs een handje met het onderhoud van de Strabrechtse Heide in Heeze. Hierdoor blijft het natuurgebied aantrekkelijk voor vlinders. De activiteit is een onderdeel van een speciaal project van De Vlinderstichting: 'Vluchtelingen voor Vlinders'.

"We krijgen hiervoor onder andere subsidie van de provincie Noord-Brabant. Ook werken we samen met verschillende natuurbeheerders, zoals Brabants Landschap en Staatsbosbeheer. De werkzaamheden zijn niet alleen goed voor vlinders, maar ook voor andere insecten en vogels", vertelt Gerdien Bos van De Vlinderstichting. Een bijkomend voordeel, behalve de bijdrage voor de natuur, is dat asielzoekers en Nederlandse vrijwilligers dankzij het vrijwilligerswerk met elkaar in gesprek gaan, aldus Bos. De Vlinderstichting hoopt dat het initiatief meer mensen inspireert om op deze manier aan de slag te gaan.

De natuurwerkactiviteit werd bezocht door ongeveer dertig geocachers en evenzoveel bewoners van het asielzoekerscentrum in Budel. Samen met een twintigtal vrijwilligers van de Vlinderstichting en Staatsbosbeheer gingen ze een ochtend lang aan de slag op de Strabrechtse Heide.

Na afloop van de werkzaamheden verzorgde boswachter Jap Smits van Staatsbosbeheer een rondleiding door het natuurgebied.

Asielzoekers en geocachers hielpen een handje met het onderhoud van de Strabrechtse Heide in Heeze. Foto: Jurgen van Hoof.

p76aty

Premium Member

👍 1595

👤 Attended

10/14/2017

Mijn eerste CITO event was Aan de slag voor vlinders op de Grote Peel in 2014. Nu, drie jaar later, brengen de vlinders mij tot in Heeze :-)

Het zonnetje schijnt, de opkomst is groot en zo te zien hebben we er allemaal zin in. We mogen gebruik maken van degelijk materiaal en her en der zie ik menig man zich heerlijk uitleven :-). Het eindresultaat tegen de middag is verbluffend!!

Na de groepsfoto krijgen we ook vandaag weer een toffe geocoin, waarvoor dank!

Ik heb een fijne ochtend ervaren, nieuwe mensen ontmoet en met z'n alle iets goeds gedaan voor de natuur. Een dikke pluim voor de hele organisatie, dank jullie wel!

Een "log" van één van de aanwezige geocachers.

7. Brabants Landschap

Boswachter Mari de Bijl van Brabants Landschap was enthousiast over het initiatief om activiteiten voor vluchtelingen te organiseren en stelde graag zijn terreinen daarvoor open. De activiteiten werden georganiseerd in samenwerking met vrijwilliger Minke Greve, die eerder op eigen initiatief ook al natuurwerkactiviteiten voor vluchtelingen had georganiseerd. De vluchtelingen die in de terreinen van het Brabants Landschap kwamen werken, kwamen uit asielzoekerscentrum Budel-Cranendonck.

Datum	Doelsoorten	Aantal mensen	Vluchtelingen	Werkzaamheden
8-10-2016	Heideblauwtje, heivlinder	20	9	Opslag verwijderen
15-3-2017	Heideblauwtje, heivlinder	45	15	Opslag verwijderen
22-11-2017	Vlinders en bijen algemeen	8	5	Opslag verwijderen

Herbertusbossen op 8 oktober 2016

Er werd op deze zaterdag hard gewerkt aan het verwijderen van opslag in de Herbertusbossen. De vluchtelingen trokken de kleine boompjes uit, terwijl de Nederlandse vrijwilligers op een andere locatie met zwaarder gereedschap de grotere boompjes omzaagden. De vijf kinderen die mee waren, konden hun werk even onderbreken voor een ritje op een paard, toen er twee vriendelijke dames te paard langs kwamen rijden. De activiteit kreeg onverwachts ook nog een cultureel karakter: op de terugweg werd even gestopt bij het kasteel van Heeze, dat toevallig die dag gratis toegankelijk was vanwege het evenement 'Kunstmullen'. Het was voor de vluchtelingen een bijzondere afsluiting van de dag om het kasteel te mogen bezichtigen.

Spinsterberg op 15 maart 2017

Het was een prachtige voorjaarsdag waarop we met vluchtelingen en geocachers de dennenboompjes te lijf gingen op de Spinsterberg. De zon scheen warm en de eerste bruine winterjuffers werden wakker uit hun winterslaap. Aangename omstandigheden om in de natuur aan het werk te zijn! Gelukkig maar, want de handen moesten nogal flink uit de mouwen gestoken worden. De dennen waren al heel wat jaartjes oud en er moest flink gezaagd en geduwd worden om ze omver te krijgen. Maar het uiteindelijke resultaat mag er zijn: een open heide waar heivlinder en heideblauwtje zich thuis voelen.

Bosch-uil

Premium Member

1449

Attended

03/15/2017

Vandaag ons eerste CITO event. Op de carpoolplaats aangekomen waren er al verschillende mensen gearriveerd en konden we al snel met de auto naar de locatie waar we boompjes konden rooien. Het was nog even lastig toen de eigenaar van de nieuwe Lexus niet verder durfde door het mulle zand en we weer een stukje achteruit moesten 🙄.

Enmaal aangekomen werden de eerste jonge dennenboompjes al snel uit de grond getrokken. Hierna kon het zwaardere werk beginnen en onze zoon wilde wel eens een echte boom omzagen 🪚. Dat bleek toch niet zo heel makkelijk, maar met vereende krachten is dit toch gelukt en hij was hier zeer blij mee. Na nog wat meer bomen omgezaagd te hebben was het weer tijd om te gaan. Er is door iedereen hard gewerkt en het was leuk om samen met de mannen uit Jemen te werken en een beetje te praten.

Nadat we wegreden zijn we nog even met de boswachter op zoek gegaan naar de heidekikker, maar deze liet zich helaas niet goed meer zien zo laat op de middag. Er lag al wel veel kikkerdril en sporen van reetjes en zwijnen gezien.

Dus een zeer geslaagde en leerzame middag.
Vlinder-team bedankt voor het organiseren van dit event

[Bekijk log](#)

leonienmarcel

Premium Member

714

Attended

03/15/2017

Mijn eerste event ever! We hadden prachtig weer en de samenwerking tussen Brabants Landschap, de Vlinderstichting en het COA was prima. Iedereen heeft hard gewerkt en het was mooi om te zien hoe enthousiaste de kinderen waren en hoe hard de vluchtelingen aan het werk waren. Zelf ook nog bomen omgezaagd, takken verwijderd en flink lopen sjouwen.

Thnx voor de coin, we gaan hem laten reizen!

[Bekijk log](#)

Twee "logs" van aanwezige geocachers.

Boompjes uittrekken bij Maarheeze op 22 november 2017

In het bos bij Maarheeze konden we onder leiding van boswachter Mari de Bijl met een klein clubje vluchtelingen aan de slag om opslag van de Amerikaanse vogelkers te verwijderen. Er heerste een gezellige, ongedwongen sfeer en het was lekker zonnig weer. Allebei ingrediënten voor een geslaagde actie. De jongens vonden een bruine kikker, die ze vingen om het dier eens goed te kunnen bekijken. Ook waren ze zeer geïnteresseerd in waarom dit werk belangrijk was om te doen. En nadat ze dat van de boswachter gehoord hadden, werkten ze des te harder.

8. Liempde

De Natuurwerkgroep Liempde werd in 1988 opgericht door enkele jonge Liempdenaren met een uitgesproken liefde voor de natuur en dan met name die rond het eigen dorp. Deze vrijwilligersgroep was met veel enthousiasme bereid om vluchtelingen uit Oisterwijk enkele malen met hen mee te laten werken. De organisatie werd opgepakt door Eric van Oijen en Dorine Bekkers.

Datum	Doelsoorten	Aantal mensen	Vluchtelingen	Werkzaamheden
15-10-2016	Vlinders en bijen algemeen	35	18	Hooien, snoeien
21-1-2017	Kleine ijsvogelvlinder	30	14	Bosrandbeheer
11-3-2017	Kleine ijsvogelvlinder	35	21	Bosrandbeheer
18-11-2017	Kleine ijsvogelvlinder	40	16	Bosrandbeheer

Bijenweide hooien op 15 oktober 2016

Een echte bijenactiviteit: het hooien van de bijenweide. Het maaisel moest bij elkaar geharkt en op de kruiwagens geladen worden, zodat het kon worden afgevoerd. De vluchtelingen werkten erg hard, volgens de Liempdenaren deden ze het "in galop"! De wilgentakken die door de Liempdenaren werden gesnoeid werden door de vluchtelingen snel op rillen gelegd. Er werd dan ook veel werk verzet, en daarna flink gegeten.

Aan de slag voor de kleine ijsvogelvinder op 21 januari 2017

De kleine ijsvogelvinder komt in de buurt van Liempde voor en houdt van gevarieerde bosranden met open plekken. De werkgroep Kleine Landschapselementen onderhoudt houtwallen en bosranden rondom Liempde. Op 21 januari gingen we aan de slag met het kappen van een inham in de bosrand en een open plek in een vochtig bos waar de kleine ijsvogelvinder nu en dan waargenomen wordt. Er werd weer hard gewerkt, vooral door de aanwezige kinderen die erg fanatiek aan de slag gingen. Zij waren ook goede tolken! En natuurlijk moest er door hen ook even op het ijs gespeeld worden. Ze hadden de grootste lol. Na afloop kon er heerlijk geluncht worden in de schuur van Harrie Vos uit Liempde, een plek waar iedereen weer even warm kon worden tot het tijd was om te vertrekken.

Herhaling op 11 maart 2017

Er waren nog meer inhammen te maken, dus gingen we op 11 maart weer aan het werk voor de kleine ijsvogelvlinder. Er werd veel lol gemaakt en een heerlijk zonnetje erbij maakte het werken nog aangenamer. Bij de lunch ontstonden geanimeerde gesprekken tussen vrijwilligers en vluchtelingen. Foto's van Syrië werden tevoorschijn getoverd op de mobiele telefoons, herinneringen opgehaald, maar vooral waren ze dankbaar voor zo'n dag dat ze iets konden doen, en Nederlanders konden ontmoeten.

Vroege Vogels op 18 november 2017

Op 18 november werkten we nog een laatste keer met de Natuurwerkgroep samen. Weer gingen we aan de slag voor de kleine ijsvogelvlinder. Dit keer werd de actie bijgewoond door het programma Vroege Vogels en werd er een [radioreportage](#) gemaakt.

9. Natuurwerkdag

Naast speciaal georganiseerde activiteiten voor de vluchtelingen vonden we het ook leuk om aan te sluiten bij de diverse activiteiten die op de natuurwerkdagen in 2016 en 2017 georganiseerd werden. In 2016 werd er gewerkt bij de Vlasrootvennen in de gemeente Veldhoven, in 2017 sloten we aan bij een activiteit van Staatsbosbeheer in het Leenderbos. Ook hier werden de activiteiten georganiseerd in samenwerking met vrijwilliger Minke Greve, die eerder op eigen initiatief ook al natuurwerkactiviteiten voor vluchtelingen had georganiseerd.

Datum	Doelsoorten	Aantal mensen	Vluchtelingen	Werkzaamheden
2-11-2016	Vlinders en bijen algemeen	45	2	Opslag verwijderen
4-11-2017	Vlinders en bijen algemeen	20	9	Opslag verwijderen

Opslag verwijderen op 2 november 2016

Op deze natuurwerkdag sloten we aan bij de IVN-groep Veldhoven-Eindhoven-Vessem. De omgeving van het ven De Vlasroot werd ontdaan van opslag door een grote groep van 45 vrijwilligers. Er hadden helaas maar 2 vluchtelingen gehoor gegeven aan de oproep om mee te doen, zij kwamen beide uit Eritrea.

Natuurwerkdag op 4 november 2017

Plattelandvereniging Hei, Heg en Hogeind van Leenderstrijp en Staatsbosbeheer organiseerden op de landelijke natuurwerkdag een grote opknapbeurt in het gebied van het Leenderbos aan het Kranenveld in Soerendonk. Hier werden o.a. Amerikaanse vogelkers en dennetjes verwijderd om de hei meer kansen te geven. Er werd hard en met veel plezier gewerkt en de gezamenlijke lunch bij de vuurbakken werd een groot succes. Enkele vrijwilligers die deze dag met de vluchtelingen werkten, gaven aan dit in de toekomst vaker te willen doen.

10. Gemeente Sint Anthonis

Het dorp Stevensbeek ontving lovend jurycommentaar in de Brabantse Dorpen Derby 2015: het dorp probeerde met de komst van honderden asielzoekers naar het dorp kansen te creëren om de leefbaarheid te verbeteren. Een mooi initiatief, waarop we hoopten te kunnen aansluiten met het project Vluchtelingen voor Vlinders. De actiegroep Samen Stevensbeek onderhield nauwe contacten met asielzoekerscentrum Overloon, en samen met hen probeerden we een activiteit op poten te zetten in de gemeente Sint Anthonis.

Datum	Doelsoorten	Aantal mensen	Vluchtelingen	Werkzaamheden
16-3-2017	Vlinders en bijen algemeen	n.v.t.	n.v.t.	Struweel planten

Struweel planten op 16 maart 2017 - AFGELAST

De gemeente Sint Anthonis stelde een locatie ter beschikking waar struweel voor vlinders en bijen zou worden geplant. Helaas liep de werving door Samen Stevensbeek in azc Overloon door allerlei omstandigheden mis: er vonden Iraanse feestdagen plaats, één van de sleutelfiguren werd overgeplaatst, er was een sterfgeval, etc. Door deze samenloop van omstandigheden lukte het niet om in de buurt van azc Overloon een activiteit te organiseren.

COME WORKING IN NATURE AND HELP BUTTERFLIES

When? Thursday March 16, 2017
What time? 9:30 AM – 3:00 PM (lunch included)
Who? Max. 25 persons

We'll leave the azc by bike at 9:30 AM to the Sambeeksedijk. You can help there planting trees and shrubs. We'll take care of a lunch and around 3:00 PM we will bike back to the center. Help nature, practice your Dutch and have fun together! **Wear firm shoes and warm clothes that may become dirty.**

De wervingsposter die in de opvanglocatie van Overloon heeft gehangen.

11. Landgoed De Utrecht

In 1898 startte de Levensverzekeringmaatschappij "De Utrecht" een groot ontginningsproject als geldbelegging. Dit is uitgegroeid tot Landgoed De Utrecht. Het landgoed is bijna 2500 hectare groot en heeft een rijke flora en fauna door haar uitgestrektheid en de verschillende landschappen daarbinnen. Het beheer wordt ondersteund door een vrijwilligersgroep die twee keer per week ergens op het terrein aan de slag gaat. In samenwerking met deze vrijwilligersgroep en terreinbeheerder Leon Liebrechts werd één activiteit georganiseerd.

Datum	Doelsoorten	Aantal mensen	Vluchtelingen	Werkzaamheden
15-12-2017	Vlinders en bijen algemeen	35	10	Opslag verwijderen

Zagen in de sneeuw op 15 december 2017

Het had een beetje gesneeuwd in de nacht voordat we boompjes gingen zagen op Landgoed De Utrecht. Er moest dus hard gewerkt worden tegen de kou, maar dat bleek geen probleem voor de vluchtelingen uit Oisterwijk. Met vereende krachten werden alle zaailingen en wat grotere dennenboompjes rondom een poel verwijderd, om de poel weer wat meer in het zonnetje te zetten. Ook werd de poel geschoond. Er werd hard gewerkt en de lunch met hete soep ging er na afloop goed in!

12. Duurzame doorwerking

Voor beheerders van natuurterreinen, en niet minder voor de vlinders die daar voorkomen, heeft het een grote meerwaarde als er een duurzame situatie ontstaat. De Vlinderstichting heeft de betrokken beheerders en vrijwilligersgroepen daarom een handreiking gedaan om het project op eigen initiatief te kunnen continueren.

Niet overal

Niet overal waren de omstandigheden gunstig om de activiteiten met vluchtelingen voort te zetten. Op sommige locaties was sprake van teruggelopen animo of gesloten noodopvanglocaties. Het zou niet zinvol zijn om hier energie te steken in de continuering van het project Vluchtelingen voor Vlinders. Op de locaties waar continuering wel zinvol leek, is advies op maat gegeven. Alle locaties en vrijwilligersgroepen die door willen met het organiseren van dit soort activiteiten, kunnen bovendien ook in de toekomst altijd voor vragen bij De Vlinderstichting terecht.

Natuurwerkgroep Liempde

De Natuurwerkgroep Liempde heeft zich steeds vol enthousiasme ingezet voor de organisatie van de activiteiten. Zij gaven aan hiermee door te willen, ook als het project van De Vlinderstichting is afgelopen. Uit onverwachte hoek kregen zij tijdens de laatste activiteit hulp: een wethouder van de gemeente Boxtel, die ook een handje meehielp, beloofde zijn best te doen om budget vrij te maken voor catering en vervoer. Vluchtelingen voor Vlinders gaat dus zeker een vervolg krijgen in Liempde.

Landgoed De Utrecht

Ook de vrijwilligersgroep van Landgoed De Utrecht was enthousiast over het concept. Graag willen zij proberen om dit soort activiteiten zelf ook kleinschalig te gaan organiseren. Wij hebben hen in contact gebracht met onze contactpersoon in azc Oisterwijk en hebben hen tips gegeven voor de organisatie.

Budel-Cranendonck

Minke Greve organiseerde al in 2015 op eigen initiatief kleinschalig activiteiten voor vluchtelingen, in samenwerking met azc Budel-Cranendonck. Het was voor haar en voor De Vlinderstichting van grote toegevoegde waarde om te kunnen samenwerken: Minke was een onmisbare schakel in het contact met het azc en door het budget en de hulp van De Vlinderstichting konden grootschaliger activiteiten georganiseerd worden dan wat zij alleen kon doen. We hebben met veel plezier samengewerkt en ervaring opgedaan en hopen dat Minke ook zonder ons weer door zal gaan met dit mooie werk.

13. Conclusie

De vluchtelingenactiviteiten verliepen over het algemeen succesvol en de reacties waren hartverwarmend positief. Omhelzingen waren geen uitzondering en ook vroegen veel vluchtelingen of ze met ons op de foto mochten, zodat ze op hun telefoon een herinnering aan de activiteit zouden hebben.

Na een vliegende start begin 2016 liep het animo in de tweede helft van 2016 behoorlijk terug door de verminderde vluchtelingenstroom. We hebben ons beleid hierop moeten aanpassen: meer tijd moest gestoken worden in werving en daarom besloten we geen nieuwe samenwerkingen meer aan te gaan met azc's, maar door te gaan met de samenwerkingen die tot nu toe succesvol waren geweest. Dit heeft erin geresulteerd dat er in 2017 nog acht succesvolle activiteiten konden worden georganiseerd.

In totaal hebben meer dan 400 mensen in het kader van Vluchtelingen voor Vlinders de handen uit de mouwen gestoken. Er is ontzettend veel werk verzet en veel plezier beleefd.

Bij meerdere activiteiten is de vraag gesteld: "Wanneer mogen we weer komen?" Voor de vluchtelingen waren deze activiteiten een doorbreking van de dagelijkse sleur, een kans om zich nuttig te maken en iets van Nederlands cultuur en natuur te zien. We zijn blij dat we op deze manier iets voor hen hebben mogen betekenen, terwijl zij op hun beurt nuttig werk deden ter behoud van onze zeldzame vlinders!

